

Erő

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 91. ÉVFOLYAMA

V. ÉVF. 3. SZ. 81—120 OLDAL 1956. MÁRCIUS

TARTALOM

<i>Keresztesi Béla</i> : Az új faárak szerepe az iparifakihozatal növelésében	81
<i>Madas László</i> : Néhány gondolat az 1955. évi nagy tölgyterméssel kapcsolatban	91
<i>Lády Géza</i> : Az erdők szerepe az ország vízgazdálkodásában	93
<i>Fuisz József</i> : A juharok csemetenevelésének nyírségi tapasztalatai	102
<i>Neuwirth János</i> : A douglasfenyő szerepe a Zala megyei erdőtelepítésekben ..	110
Ciklusos munkamódszer (a Lesznaja Promüslenoszty 1955. évi 143. számában megjelent közlés alapján)	89
Címkép: <i>Rakodórend a keletbükkki erdőgazdaság borókási kitermelésénél</i>	
Hátlapon: <i>Vörösfenyő a Hollós-tetőn (Bükkhegység)</i>	

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Бела Керестеш</i> : Роль новых цен древесины в повышении производства деловой древесины.....	81
<i>Ласло Мадас</i> : Некоторые замечания относительно большого урожая дубовых желудей в 1955 году.....	91
<i>Геза Лади</i> : Роль лесов в водном хозяйстве страны	93
<i>Йозсеф Фуйс</i> : Опыты в области выращивания сеянцев клена на Ниршеге..	102
<i>Янош Нейвирт</i> : Роль дугласа на лесопосадках Зала	110
Циклический метод организации труда.....	89
На первой странице обложки: <i>Склад на борокашских заготовках в Келетбукском лесхозе.</i>	
На последней странице обложки: <i>Лиственницы на Холлошской вершине (Букские горы).</i>	

SOMMAIRE

<i>B. Keresztesi</i> : Le rôle des prix nouveaux de bois dans l'augmentation de la production de bois de service	81
<i>L. Madas</i> : Quelques pensées concernant l'abondante fructification glandifère de 1955	91
<i>G. Lády</i> : Le rôle des forêts dans l'économie d'eau du pays	93
<i>J. Fuisz</i> : Les expériences d'élevage de plants d'érable la région Nyírség	102
<i>J. Neuwirth</i> : Le rôle de la douglasie dans les boisements du comitat Zala ..	110
En couverture: <i>Ordre de rampe dans l'exploitation „Borókás“ de l'économie forestière Keletbükk</i>	
En reverse: <i>Mélèzes au sommet „Hollós“ (Montagne Bükk)</i>	

Az új faárak szerepe az iparifakihozatal növelésében

KERESZTESI BÉLA főigazgatóhelyettes

Erdeink fatermése ezidőszert csak mintegy fele részben teszi lehetővé az ország faanyagszükségletének kielégítését. Az ország faanyagszükségletének fokozottabb mértékű kielégítése érdekében a Minisztertanácsnak az erdőgazdasági termelés fejlesztéséhez szükséges intézkedésekről szóló határozata alapján erdőgazdaságaink nagymértékű új erdőtelepítéseket, fásításokat létesítenek, feljavítják a meglévő erdőket. Ezek a munkák azonban, tekintettel az erdőgazdaságban a termelés hosszú periódusára, a jobb faellátást csak hosszabb idő után biztosítják. A faellátás feltétlenül szükséges azonnali megjavítása a kitermelésre kerülő fatömeg minimális veszteséggel történő hasznosítása, valamint az iparifa és ezen belül az értéke-
sebb választékok kihozatalának maximális növelése révén biztosítható.

A takarékos fakitermelés és az iparifakihozatal növelése terén a felszabadulás óta eltelt 10 évben erdőgazdaságaink már jelentős eredményeket értek el. Az iparifakihozatalt az 1945/46. évi 17 százalékról az első ötéves terv átlagában 33 százalékra növelték. Ezen az úton kell ezután is továbbhaladnunk. A következő években az iparifakihozatalt az üzemtervek szerint vágásra kerülő faállományokból legalább 38—40 százalékra kell növelnünk. Az iparifakihozatal ilyenmértékű további növelésének elősegítése, valamint a takarékos fakitermelés biztosítása érdekében több fontos intézkedést tettünk.

Felhatalmaztuk az erdőgazdaságokat, hogy az éves tervekben előírt tűzifatermelés terhére fokozzák az iparifaválasztékok termelését. Új erdőhasználati utasítást készítettünk, amely reálisabbá tette az iparifaválasztékok tervezését azzal, hogy a választékbecslés végrehajtására részletes eljárásokat írt elő. A favágatási tervek minőségének további javítása érdekében elrendeltük, hogy az Állami Erdőrendezési Intézet területileg illetékes kirendeltségei 14 erdőhasználó erdőgazdaság 1956/57. évi favágatási terveit a helyszínen ellenőrizzék; állapítsák meg, hogy az erdőgazdaságok által összeállított favágatási tervekben szereplő összes és nettó fatömeg, valamint az iparifakihozatal helyesen nyert-e meghatározást. Megszerveztük a kidöntött fa ipari választékokra való helyes felszabásának és a termelt választékok megfelelő minősítésének oktatását. Hat függetlenített oktató, elsősorban az értékes iparifát szolgáltató véghasználati vágásokban és az azokhoz tartozó rakodókon elméletileg és gyakorlatilag tanítja a hossztolást és a minősítést. A hossztolók bérét mintegy 35 százalékkal felemeltük. Ma a hossztolókat a legmagasabb bércategóriába lehet már sorolni. Teljesítménybérben is foglalkoztathatók, kedvezően premizálhatók, kivételes esetben pedig személyi kiemelésben is részesülhetnek. Intézkedtünk az aprószerfa termelés fokozásáról; elrendeltük, hogy az erdőgazdaságok aprószerfává dolgozzák fel a tisztítási faanyagának ipari célra hasznosítható részét. Felhívtuk az erdőgazdaságok figyelmét a termelési apadék számot-

tevő csökkentésére a tuskóirtásos kitermelés kiszélesítése, kiméletes hajk alkalmazása, hossztolási túlméretes kiküszöbölése és rendszeres rönkvédelem révén. Kézi hasítás, illetve faragás helyett bevezettük a fagyártmányok gépi termelését. Rendelkezés történt arra nézve is, hogy az erdőgazdaságok a favágatási tervekbe be nem sorolt erdőrészekben előforduló széltöréseket, csúcscsáradt, beteg, hó- és zuzmaratörött fákat erdővédelmi (egészségügyi) kitermelések címén évről évre rendszeresen kitermelhessék és minőségüktől függően ipari, vagy tűzifaválasztékká dolgozhassák fel.

Ezek az intézkedések már eddig is jelentős eredményeket hoztak. Az erdőgazdaságok az 1954/55. gazdasági évben a tervezett 33,2 százalék helyett 35 százalék iparifakihozatalt értek el, az 1955/56. gazdasági év I. negyedében pedig a tervezett 37,9 százalék helyett 41,2 százalékot, ezen belül a véghasználatoknál a tervezett 40,9 százalék helyett 46,2 százalékot, a gyéritéseknél 27,8 százalék helyett 27,7 százalékot, a tisztításoknál pedig 4,7 százalék helyett 3,6 százalékot. A nagy kitermelést végző erdőgazdaságok közül meg kell említeni a Zemplénhegységit, amely a folyó gazdasági év I. negyedében a tervezett 38 százalékkal szemben 53 százalék iparifakihozatalt ért el s a Keletbükkit, amely a tervezett 47 százalékkal szemben 51 százalékot. Az 1954/55. gazdasági évben az erdőgazdaságok aprószerfa termelési tervüket 146 százalékra teljesítették, s ezen belül a gyümölcs-támrúd termelést 1204 százalékra. Sikerrel tértek rá erdőgazdaságaink az erdővédelmi kitermelésekre is. Az 1955/56. évi tervekben már több mint 26 000 köbméter olyan fa kitermelését irányozták elő, amelynek számottevő része eddig az erdőn korhadt el.

Az elért jelentős eredmények további fokozását több hiányosság hátrányosan befolyásolta. A favágatási tervek készítésekor az erdőgazdaságok óvatosan becsültek részint azért, mert így látták biztosíthatónak a tervszerűség betartását, amely körülmény érzékenyen kihatott a dolgozók premiálására, részint pedig azért, mivel az iparifának a tűzifához viszonyított alacsony ára (a kemény tűzifa ára közel azonos volt a II. osztályú tölgyrönk árával) nem adott ösztönzést a kényesebb kezelést igénylő iparifatermelés fokozására. Előfordult, hogy bérlazítási szándékkal is alábecsülték az iparifakihozatalt. A túl óvatos, vagy a tudatos alábecslés alapján készült vágástervek jóváhagyás után merev tervutasításként akadályozták a lehetséges iparifa mennyiség kitermelését. Hátrányosan befolyásolta az iparifatermelés növelését az is, hogy a tagadhatatlanul munkaigényesebb, de éppen ezért magasabb bérű tűzifa termelésével a munkások többet vettek keresni s ezért az iparifát is igyekeztek tűzifába dolgozni. További hiba volt, hogy az erdőgazdaságok nem éltek eléggé azokkal az anyagi eszközökkel, amelyekkel a dolgozókat személyes érdekeltségükön keresztül több iparifa termelésére ösztönözhatték volna. A termelési apadék csökkentését hátráltatta, hogy ennek révén nyerhető iparifatöbblet arányában felhasználható magasabb beralap nem volt elegendő az apadékcsökkentést eredményező munkák elvégzésére.

Ezeknek a hiányosságoknak kiküszöbölését az iparifa termelés további növelését nagyban segíti a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 3052/I. 17./ —1956. számú határozata, amelynek alapján az Országos Tervhivatal elnöke és a Pénzügyminiszter 1956. február 1-től elrendelte az erdőgazdasági fatermékek termelői árainak felemelését.

Az áremelés jelentősen megváltoztatta a két fő választékcsoporthoz való viszonyát.

	Régi bruttó ár		Új bruttó ár	
	Ft/m ³	index	Ft/m ³	index
Iparifa	227	114	604	236
Tűzifa	200	100	256	100

A régi bruttó ár lényegében a kitermelés önköltségével volt egyenlő. Az erdőgazdaságok eddig nagyjából annyit kaptak a fáért, amennyibe annak kitermelése és a felhasználókhhoz való elszállítása került. Az élőfa megtermelését alapvetően beruházási hitelből végezték. A két főválaszték kitermelési önköltségének közel azonossága miatt a régi bruttó árak között lényegtelen volt a különbség. Az új iparifa bruttóárak 136 százalékkal magasabbak a tűzifáénál.

Az erdőgazdaságok február 1-e óta értékesített fatermékeik után — a helyi eladások kivételével — az új bruttó árakon számított árbevételben részesülnek. Az áremelés országosan 79 százalékos — az erdőgazdaságok 1955/56. évi értékesítési feladatának teljesítése mellett.

A nettó árakat a Minisztertanács határozata előírásának megfelelően úgy alakítottuk ki, hogy azok országosan az erdőgazdaságok 1955/56. évi terveiben szereplő termelési költségekre — beleértve a fatermelés költségeit is — s ezen felül 4 százalékos nyereségre nyújtsanak fedezetet. A bruttó árak alapján várható bevételnek ezt meghaladó részét forgalmi adóként írtuk elő. Ennek megfelelően először globálisan állapítottuk meg az 1955/56. évi önköltségi tervek alapján a termelési költségeket és a 4 százalékos nyereséget biztosító nettó árbevételt, valamint a bruttó és nettó árbevétel különbözeteiként a forgalmi adót. Ezután a főválasztékok között nettó árarányokat állapítottunk meg. A nettó árarányok megállapításánál alapelvnek vettük, hogy azok az iparifakihozatal növelésére s azon belül az értékesebb főválasztékok termelésére ösztönözzenek. A megállapított árarányoknak megfelelően differenciáltuk a forgalmi adót, képeztük ki az új nettó árakat. Ugyancsak a nagyobb iparifakihozatal érdekében a tőrárt, egyelőre ideiglenesen választéki megoszlás nélkül, minden kitermelt köbméter fára azonos összegben, az eddig érvényben volt 19,30 forinttal szemben 82,80 forintban állapítottuk meg. A nettó áremelés mértéke az 1955/56. évi értékesítésre vonatkoztatva 62 százalék. Az új forgalmi adókulcsok figyelembevételével képzett nettóárak és az új tőár figyelembevételével az önköltség így alakul:

	Régi bruttó ár	Új nettó ár	Új önköltségi ár
	Ft/m ³	Ft/m ³	Ft/m ³
Iparifa	227	459	240
Tűzifa	200	112,50*	207

* (bruttó ár 37,50 Ft/q.

40% f. adó 15,— Ft/q

átlag fuvar 5,— Ft/q

levonandó 20,— Ft

nettó ár 17,50 Ft/q × 7 q = 112,50 Ft/m³).

Az erdőgazdaságok e szerint minden értékesített köbméter iparifa után 219 forint nyereségre tesznek szert, minden köbméter értékesített tűzifa pedig 94,50 forint veszteséget jelent a számukra. Az új nettó árak — ha az erdőgazdaságok önköltségi tervüket betartják — országos viszonylatban nyereségessé teszik a fakitermelést, egyes erdőgazdaságok azonban aszerint, hogy iparifakihozataluk mekkora, nyereségesek, illetve veszteségesek lesznek. Ez a differenciálás természetesen már a tervek átárazása során is érvényesül és a veszteséges erdőgazdaságokat — ha azt már tervük is úgy írja elő — hátrány nem éri. A lényegesen magasabb iparifaárak, az iparifaválasztékoknál tervezett haszonkulcs százalék azonban ösztönözni fogja az erdőgazdaságokat arra, hogy a kitermelt faanyagból az eddigi átlagosan 33 százalékos iparifakihozatalt jelentősen megnöveljék, az iparifára alkalmas faanyagokat ne tűzifának termeljék és jövedelmüket a jobb minőségű, értékesebb faválasztékok előállításával fokozzák. Az új árak felhívják az erdőgazdaságok figyelmét a fakitermelési munka hiányosságaira és haladékokat nem tűrően sürgetik azok megszüntetését.

Az iparifán belül az áremelés után a rönk átlagárak az alábbiak szerint alakulnak:

	Régi bruttóár Ft/m ³	Új bruttóár Ft/m ³	Új*nettóár Ft/m ³
Kemény lombos rönkök...	227,—	694,—	533,—
Lágy lombos rönkök	182,—	584,—	440,—
Fenyőrönkök.....	227,—	780,—	584,—
Rönk átlagárak	221,—	688,—	531

A lombos rönkön belül az egyes fafajok értékarányát a tölgyhöz viszonyítva határozzuk meg:

a tölgy.....	100
a cseresznye, körte, alma, barkóca és szelidgesztenye	100
hárs	90
bükk, gyertyán, szil, éger, nemesnyár, rezgőnyár, platán, akác és nyír	80
cser, fűz, fekete-, szürke- és fehérsnyár, vadgesztenye	70
kőris, juhar, jávor	105
dió	175
amerikai dió	135

Ezen értékarányok az erdőgazdaságokat az értékes nemes, valamint gyorsan növényöző fafajok nagyobb mértékű telepítésére ösztönzik.

A minőségi osztályokat úgy számítottuk ki, hogy az I. osztály ára a II. osztály áránál 20 százalékkal magasabb, a III. osztály ára pedig 15 százalékkal alacsonyabb legyen. A magasabb ár egyrészt ösztönzi az erdőgazdaságokat a jobb manipulálással elérhető minőség-javításra, másrészt a felhasználókat — kis hányadban termelhető I. o. áru indokolatlan felhasználása helyett — az olcsóbb II. és III. o. rönkök felhasználására készíti.

Fentieknek megfelelően egyes jellemző rönkárak a következők:

	Régi bruttóár	Új bruttóár	Új nettóár
	Ft/m ³		
Tölgy, cseresznye, vadalma, vadvörte, barkóca			
I. o.	310,—	1040,—	824,—
II. o.	260,—	865,—	677,—
III. o.	210,—	735,—	567,—
Bükk, gyertyán, szil, platán, egyéb kemény, akác, ne- mesnyár, éger, nyír			
I. o.	270,—	810,—	630,—
II. o.	210,—	680,—	521,—
III. o.	190,—	575,—	433,—
Cser, hazainyár, fűz, vad- gesztenye, egyéb lágý			
I. o.	270,—	690,—	530,—
II. o.	210,—	575,—	433,—
III. o.	190,—	490,—	362,—
Erdeifenyő			
I. o.	265,—	955,—	724,—
II. o.	220,—	795,—	596,—
III. o.	190,—	675,—	500,—
Luc- és jegenyefenyő			
I. o.	265,—	905,—	684,—
II. o.	220,—	755,—	564,—
III. o.	190,—	640,—	472,—

A többi iparifafa választékok termelői árait a helyes fafaj és választéki arányoknak megfelelően (egyres helyeken a különleges árpolitikai szempontok figyelembevételével) a már kialakított rönkárakhoz arányosítva képeztük ki.

A lemezipari rönkárak képzésénél az eddigi késelesi és hámozási rönkszatványok érintetlenül hagyása mellett, ezt I. osztályú lemezipari rönknek vettük, a lemezipari feldolgozásra alkalmas, de eddig fűrészrönk árban értékesített úgynevezett hámozható rönköket pedig II. osztályú lemezipari rönk elnevezéssel a lemezipari rönkök közé soroltuk. Az I. osztályú lemezipari rönkök árát mintegy 40—50 százalékkal, a II. osztályú lemezipari rönkök árát pedig 20—25 százalékkal az I. osztályú fűrészrönk ára felett állapítottuk meg. Ez az ármegállapítás biztosíték arra, hogy a lemezipari feldolgozásra alkalmas rönköket az erdőgazdaságok lemezipari rönknek minősítik és a lemezipari vállalatok felé értékesítik. A lemezipar az eddiginél nagyobb mennyiségű bükk- és nyárgömbfát fog feldolgozni és így meg lehet szüntetni az idegen világrészekből származó, nehezen beszerezhető, drága hámozható gömbfa importját.

A bányászati fa árát a népgazdasági érdekekre és az importárakra figyelemmel az átlagos árszintnél alacsonyabb mértékben csak 86 százalékkal emeltük fel. Az alacsony ár (425 Ft/m³) a tűzifaárakhoz viszonyítva még mindig elég magas ahhoz, hogy az erdőgazdaságok a bányafának alkalmas anyagot ne dolgozzák fel tűzifává.

A vezetőkoszlop, állvány- és cölöpfa és egyéb helyettesítő anyagokkal pótolható választékok árát a helyettesítő anyagok árához viszonyítva állapítottuk meg.

A tűzifa ára csupán annyiban változott, hogy az eddigi érvényben volt árkiegyenlítési forgalmi adó beépült az árakba.

A tőárat a vágáslap feletti fatömegre vonatkoztatva az eddigi 19,30 forintra szemben 82,20 forintban állapítottuk meg köbméterenként. Alapvető szempont volt ennél, hogy maradéktalanul fedezze az újratermelésvel kapcsolatos költségeket. Figyelembe kellett vennünk továbbá erdőgazdaságaink jelenlegi helyzetét. Mivel ma még vannak felújítatlan vágásterületeink, ezek felújítását is számításba kellett venni. Ugyanígy számba vettük az elmaradt tisztításokból átmenetileg adódó többletköltségeket is. Számolnunk kellett továbbá az olyan erdők fenntartásából, kezeléséből és neveléséből adódó költségekkel is, amelyeknek elsődleges rendeltetése nem fatermelés, hanem esetleg éppen talajvédelem. Az így kiképzett tőár a felsorolt célok megvalósítását természetesen nem egyes erdőgazdaságok vonatkozásában, hanem csak országosan biztosítja.

A fakitermelés a folyó gazdasági évben több erdőgazdaságban már befejezés előtt áll. Az eddig végzett jó vagy rossz munka az új faáraknak megfelelően realizálódik a mérlegekben. A már befejezett és még folyamatban lévő munkáknál is sokat lehet azonban még tenni az iparifa termelés túlteljesítésére, a pénzügyi eredmények megjavítására. Az iparifa túltermelése a tűzifa tehére minden erdőgazdasági dolgozónak személyes érdeke. Minden köbméter tűzifa helyett termelt iparifa 313,50 forintra javítja az erdőgazdaság eredményét. A minőségi osztályok árkülönbsége érdemessé teszi, hogy jobb hosszolással, az ággöcsök fapalástmenti simára való faragásával, a vágáslapok időben történő kapcsolásával az erdőgazdaságok I. o. fűrészrönk helyett lemezrönköt, II. o. fűrészrönk helyett I. osztályút, III. osztályú helyett II. osztályút, feldolgozási rönk és kivágás helyett III. osztályú fűrészrönköt, a tűzifa és mezőgazdasági iparifa helyett pedig részben bányafát, pillérfát termeljenek. A felsorolt célok megvalósítása érdekében olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek a most folyó munkák megjavítása mellett lehetővé teszik a következő évek munkáinak még fokozottabb megjavítását is.

Az erdőgazdaságoknak alapvetően meg kell javítaniuk a vágástervező munkát (az évi fatermésnek megfelelő mennyiségben a vágásra kerülő erdőrészek, illetőleg fatörzsek kijelölése, a fatömegfelvétel, választékbecslés és végül a favágási tervek összeállítása), szakszerűbbé kell tennünk a fakitermelő fizikai munkát (döntés, gallyazás, darabolás, tűzifa felkészítés) és a választék bemérő munkát (a szerfa választékoknak a szabványokban előírt méretek szerinti bemérése, a minőségi követelmények szerinti szakaszolása és minősítése).

A vágástervezés és ezen belül az iparifa becslés a fakitermelés alapja. A termelhető választékok mennyiségének pontos meghatározása a szocialista tervezőgazdálkodás számára elengedhetetlen követelmény. A különféle termelési ágazatok egymásba kapcsolódó tervei szükségszerűen és parancsolóan írják elő, hogy pontosan ismerjük a várható különféle választékú iparifa mennyiségét. Eppen ezért a helytelen — általában túlóvatos, laza — becslés nem engedhető meg. A laza becslésekkel kapcsolatban az erdőgazdaságoknak az adminisztratív és egyéb elfoglaltságokra — rövid határidőkre — való hivatkozása csak részben fogadható el. Egyetlen elfogadható mentségük az, hogy az utóbbi években a vágástervek elkészítésének a határideje sokszor változott. Az iparifa együttes fatömege megfelelő

iparifa becslési eljárásokkal ± 10 százalékos hibahatáron belül megállapítható, hasonló mértékre szorítható a fő választékcsoportok becslésének hibahatára is. Az erdőgazdaságoknak ezért nem kell mást tenniük, mint több gondot fordítani egyrészt az iparifa összmennyiségének a megállapítására, másrészt a választékolás szakszerűségére. Az ebben a munkában jártas dolgozókból becselő brigádokat kell szervezni, amelyeket az elvégzendő feladat nagyságához mérten meghatározott időre fell kell menteni az egyéb munkáktól. Az ilyen állandó brigád rövid idő alatt jártas lesz a becslésben. Az erdőgazdaságoknak a pontos becslési munkákat éppen úgy tervfeladatnak kell tekinteniük, mint például az erdősítést. A laza becslés az áremelés után is anyagpocsékolást eredményezhet, mivel nem kényszeríti a termelőt arra, hogy a ledöntött fából kihozza azt a mennyiségű iparifát, amit az kiadhat.

A döntésnél az erdőgazdaságokat évek óta foglalkoztatja a tuskómagasság kérdése. A módosításokkal még ezidőszert is érvényben lévő 1953. évi fahasználati utasítás előírása szerint tuskóirtás nélküli döntésnél a tőtől való elválasztást lehetőleg a föld színénél kell elvégezni; a tuskó magassága legfeljebb a vágáslap átmérőjének $1/5$ -e— $1/6$ -a lehet. Az utasításnak ezeket a rendelkezéseit az erdőgazdaságok nem hajtották végre, mivel betartásukban nem tudták anyagilag érdekeltté tenni a munkásokat, sőt az anyagi érdekeltség a részes vaktuskó termelés engedélyezése óta éppen ellenkezőleg hatott. A gyakorlatban legfeljebb a vágáslap átmérőjének felével egyenlő tuskómagasság alakult ki. Növelte az így bekövetkező veszteséget a hajknyílás magassága, amely a leggyakrabban alkalmazott vízszintes döntésnél a vágáslap átmérőjétől függően 5—15 cm volt. A magas tuskó és hajknyílás következtében több 10 cm hosszú törzsrészek is veszendőbe kerültek. Másik gyakori hiba a döntésnél a gyökérterpeszterek le nem faragása, a tőszakadás, felhasadás. A gallyazásnál visszatérő hiba, hogy az ágaknak a fa palástjához simuló gondos lefaragását nem végzik el, vagy az ág-göcsöket feleslegesen túlfaragják. A darabolásnál gyakori a ferde vágáslap. A tűzifa felkészítésnél a vékony tűzifába beletermelik a dorongot is. A fenti hibák gyors kiküszöbölésében az erdőgazdaságoknak anyagilag érdekeltté kell tenniük a munkásokat. Az erdőgazdaságok igazgatói premizálási jogukat eddig egyáltalában nem merítették ki. Túlzott óvatossággal és szakszerűtlenül alkalmazták az igazgatói jogkörbe tartozó helyi normákat. (Több példa van arra, hogy a helyi körülményekre megállapított darabbérral csak 10 Ft körüli napikeresetet értek el a munkások.) Nem merítették ki az igazgatói alapot. Így csupán az 1955/56. gazdasági év I. negyedében minden iparifa köbméterre 2,90 forint prémiumot lehetett volna fizetni, ami feltétlenül több iparifa termelésre ösztönzött volna és ezzel olyan többlet értéket lehetett volna előállítani, ami felülmúlta volna az ehhez felhasznált munkabér összegét. Az erdőgazdaságok igazgatói az érvényes bér és prémium rendszeren belül a rendelkezésre álló minden anyagi eszközzel serkentsék a dolgozókat alacsony tuskó hagyására, tőszakadás, felhasadás elkerülésére, a gyökér terpeszteknek a döntést megelőző lefaragására, az ágaknak a fa palástjához simuló gondos lefaragására, a ferde vágáslapok kiküszöbölésére. Kövessék bátran a visegrádi erdészeti vezetőjének, Madas Lászlónak a példáját, aki minden rétegvonal mentén vagy hegynék döntött fatörzs után 1 forint prémiumot fizet a munkásoknak. S minden más esetben is a személyes anyagi érdekeltséget feltétlenül teremtsék meg.

A választékbecméré munka döntő jelentőségű. Alapjában véve a hossz-
tolásnál, a minősítésnél dől el, hogy a ledöntött fából kihozzuk-e azt a ma-
ximális mennyiségű iparifát, amit az egyáltalán kiadhat. A faáremelés
után most már lényegében a hossztolásnál, a minősítésnél dől el: ered-
ményjavulással vagy eredményromlással dolgozik-e az erdőgazdaság. Saj-
nos, ma még sok helyen nem dolgoznak hozzáértő, tapasztalt hossztolók.
Gyakran szakismeretekkel nem rendelkező, tapasztalatlan dolgozókra biz-
zák a hossztolást, akik alacsony minőségű iparifá választékokra és tűzifára
szabva tönkre teszik a fát. Sokszor megesik, hogy a fakitermelő munká-
sok maguk mérik be az általuk kidöntött törzseket iparifá választékokra.
Sőt arra is akad példa, hogy maga a védkerületvezető erdész sincsen tisz-
tában a legfontosabb iparifá választékok szabványokban előírt méreti és
minőségi követelményeivel, valamint osztályozásával. Nem terjedt el a
pontos bec méréshez elengedhetetlen, a szabvány szerint készített, vasalás-
sal ellátott hossztolóléc, valamint a kotyogás-mentes, rúgós markolatú át-
láló használata. Az iparifatermelés maximális fokozása érdekében a választék
becméré szakmunkát gyökeresen meg kell javítani. Az igazgatónak, fő-
mérnöknek, erdésztervezetőnek napról napra figyelemmel kell kísérnie a
hossztolás munkáját, csak így tudnak több iparifát biztosítani a népgazda-
ság számára, csak így tudják javítani erdőgazdaságuk pénzügyi eredmé-
nyeit. Amennyiben ezt elmulasztják, a helytelen hossztolás és az általáno-
san elterjedt úgynevezett biztonságos minősítés (aláminősítés) milliókba fog
kerülni erdőgazdaságuknak.

Az országnak kevés erdeje van, nekünk úgy kell tehát erdeinket ki-
termelni, hogy racionálisan használjunk fel minden fatörzset; hogy maxi-
málisra növeljük az iparifá kihozatalt, ugyanakkor minimálisra csökkent-
sük a termelésnél elkerülhetetlen veszteségeket. Ennek érdekében alapve-
tően meg kell javítanunk a fakitermelési munkát az erdőgazdaságokban.
Maradéktalanul érvényt kell szerezni a kiadott helyes intézkedéseknek, ki
kell küszöbölni a meglévő hibákat. Mindehhez hatalmas segítséget jelent a
faárak felemelése. Az áremelés anyagilag érdekeltté teszi az erdőgazdasá-
gok alkalmazottait az iparifá termelés túlteljesítésében. A rendelkezésre
álló lehetőségek maradéktalan felhasználásával meg kell teremteni a fizi-
kai munkások személyi érdekelttségét is az iparifakihozatal fokozásában.
Több iparifá választékot kell termelni minden egyes fatörzsből, csak így
tudjuk fokozottabb mértékben kielégíteni népgazdaságunk faanyagszük-
ségletét.

